

Redaktor naczelny: Dr. ALEKSANDER VOGEL

Biura redakcyi. ul. Kopernika 1. 7. I. piętro... Biura administracyi. ul. Kopernika 7, parter... PRZEDPŁATA NA „GAZETĘ NARODOWĄ”

GAZETA NARODOWA

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE przyjmują: we Lwowie Adm. Redakcyi „Gazety Narodowej”... GŁOSZENIA: Ogłoszenia zwyyczajne na jednodzienne wiersz...

POKŁOSIE.

Wiedeń 24 czerwca.

Podróż cesarska do Czech i obrady sejmowe podtrzymują jeszcze zajęcie dla polityki wewnętrznej, która gotuje się do snu letniego.

Oznaczenia nie wywołają zapewne większej dyskusyi, gdyż przy zręczności i sumiennosci nowego premiera, można na to liczyć, że tak pod względem jakości oznaczenia, jak też i ilości, pomiędzy wszystkie stronnictwa jak najsumienniejszą będą rozdzielone.

Już to trzeba przyznać, że posłowie dawno tak dobrych czasów nie mieli, bo nie tylko młard bez większych trudów od rządu uzyskali, lecz w dodatku jeszcze w nagrodę za pilność piersi przywódców zabłąsna orderami.

Rząd spodziewa się atoli, że parlament, którego wołę gabinet z taką spełniał gorliwością, w jesieni nie mniejszą okaże gotowość do spełnienia obowiązków w obec państwa.

Pytanie, czy stronnictwa, z pomiędzy których niektóre istotnie tylko dobrej woli i lojalności premiera zawdzięczają, że one, a zwłaszcza ich przywódcy, wydostali się z obstrukcyjnego bagna, zechcą bez dalszych „kompensat” spełnić życzenia rządu i wystąpić do obrad nad wspomnianemi kwestjami.

W kołach politycznych liczą się już dziś z trudnościami, jakie w jesiennej sesyi wypadnie przeżywać. Zawsze bowiem na fałszywej drodze znajdował się ten, który zwłaszcza w polityce liczył na wdzięczność.

Taki p. Prade, który z taski rządu jest pierwszym wiceprezydentem izby i stałym kandydatem na ministra, do czasu aż laska stronnictw niemieckich pozwolą mu nim zostać w istocie, pozornie niezadowolony jest z p. Koerbera i zarzuca mu brak politycznego planu.

Pan Prade, stał się w Austrii wielkim politykiem, w jednej z tych chwil burzliwych, kiedy wszyscy głowy i grunt pod nogami potracili.

Może i p. Koerber — po onegdajszym występie Pradego w Cieszynie — prosić będzie Boga, żeby go przed przyjaciółmi uchronił...

Z bieżącej chwili.

Lwów 25 czerwca.

Welmarszałek odplynął wczoraj z Japonii do Adenu. Porzucza więc na zawsze Azję wschodnią, która mu nieznaną się na rzeczy, wawrzynów spodziewanych poskapiła i pozbawia tak jego jak i cesarza wjazdu triumfalnego.

Wraca welmarszałek, ale nie na Stany Zjedn., jak zrazu zapowiadano. Droga ta stała się niebezpieczną. W Ameryce wro szalona burza przeciw Niemcom — mniejsza z tem, czy słusna — ale mogło się tam welmarszałkowi coś takiego przydarzyć, jak pogromcy Węgier, hyenie Haynanowi w pewnym browarze londyńskim.

Właśnie teraz przynoszą pisma berlińskie ciekawy list welmarszałka. Firma hamburska Calmon ofiarowała na miejsce spalonego domu asbestowego przysłać mu drugi. Listem z d. 4. maja wyraża się od tego hr. Waldersee, ponieważ „zapewne już nie długo zabawi w Chinach” — a zarazem przysłał firmie relację o zgorzeniu sławnego domu asbestowego.

Stal ten dom na dziedzińcu, otoczony w odstępnie ośmiu metrach trzema ogromnymi domami drewnianymi — nado był dziedzińcem pokryty matami słomianymi na rusztowaniach drewnianych. Wybuch pożar; w lot zajęły się owe domy, a jeszcze szybciej maty słomiane, z których wielkie platy spadały na dom asbestowy i dookoła niego; wkrótce spadł i jakiś pałacyk się belek i przebił dom aż do spodu.

A przylem nie żaden zbrodniarz chiński, ale nieuwaga kuchniczki pruskiej sprawiła tę katastrofę. Przytaczamy te okoliczności, bo są one obrazem lekkomyślnej zamorskiej polityki krzyżaków i tego, co tę politykę niezawodnie czeka.

Podobnie się żydkom nie udało historia z Ballinem. To, co o owej rozmowie jego z ces. Wilhelmem donosili, okazuje się nieprawdą. Widocznie sam Ballin uczuł się spowodowanym przesłać Berl. Ta jeblattowi sprostowanie, że ani mu cesarz nie ofiarował teki ministerjalnej, ani tak się wyrażał o religii Ballina.

Rzecz miała się odmiennie, bo cesarz ofiarowywał Ballinowi tylko szlachectwo. Ballin wy-

praszał się od tego różnemi argumentami, które cesarz nie nieznanymi nazwał; nareszcie wyruszył Ballin z tym argumentem, że jest żydem. Na to cesarz odparł, że to przecie nie jest żadna przeszkoda, ale wreszcie dał spokój, i nadał Ballinowi wysoki order (drugą klasę czerwonego orla).

Rzeczywiście w Pradzie dość żydów otrzymało szlachectwo, choć nie tylu co we Węgrzech. Tak np. faktor Bismarka Bleichröder, a faktor Wilhelma I Kohn z Kasselu, nawet godność ekscelencji. Że się Ballin zasłużył, zwłaszcza swoją niedawną jazdą do Azji wchodniej, aby zorganizować tam żeglugę nie miecką jako przeważającą, to pewna; i słusznie cesarz chciał go wynagrodzić — ale po co żydzi zrobili z tego historję wyznaniową?

Z Waszyngtonu donoszą, że rząd amerykański nie przystąpiwszy do nowych żądań Chinom stawianych, nie poprze także żądania, aby Chiny pokrywały koszty utrzymywania straży poselskich w Pekinie. Ameryka wogóle doskonale umiała poprowadzić swoje na przyszłość interesa w Chinach. Rosya, jak wiemy z telegramu, ponawia swoje żądania co do Mandżurji, i naturalnie stanie się pro jej woli.

Senat francuski przyjął onegdaj po szesnastogodzinnem wielce burzliwym posiedzeniu ustawę o kongregacyach, wymierzoną przeciw zakonom katolickim. Prawica, do której się też częścią gorliwych republikanów przyłączyła, wytykała większości radykalnej, że puszczając rozprawę na pytel, chce stłumić dyskusję nad najważniejszymi paragrafami. Komisya poniosła jeszcze w ostatnim dniu porażkę, senat bowiem odrzucił jeden z jej wniosków zastrzegających ustawę. Ostatecznie senat raczej pogorszył, niż poprawił ustawę.

Pod d. 21 bm. donoszą z Paryża, że podczas gdy d. 3 bm. było w Banku francuskim ulokowanych walorów w sumie 1.098.750.000 fr. to d. 15 bm. było już tylko w sumie 496 milionów — resztę 603 ulokowano za granicą. Zagrożone ustawą kongregacyą katolickie zakupiły ogromne dobra w Luksemburskiem, i zwłaszcza w Echternach ma stanąć kilka klasztorów.

Jak idzie z reformą wojskową w Anglii, dowodzi fakt następujący. Daily Telegraph podnosi, że część planu tej reformy już w samym początku utknęła, mianowicie utworzenie 24 dobranych batalionów ochotniczych, z których mają powstać korpusy 4, 5 i 6 dla obrony kraju. Aby bataliony te można przydzielić do korpusów, potrzeba, aby co roku przeszło połowa siły batalionu odbywała 15 dniowe ćwiczenia w obozie wojskowym. Tymczasem, niewiadomo z jakich przyczyn, ministerstwo wojny opóźniło się z zarządzeniami na tegoroczne ćwiczenia, i dowódcy batalionów nie dowiedzieli się wczas, kiedy i gdzie bataliony ich mają odbywać ćwiczenia.

Tak więc prawie niepodobna spędzić potrzebnej ilości ludzi na ćwiczenia; jeden pułk już zrezygnował z ćwiczeń jako niemożliwych, i zapewne inne pułki to samo uczynią. W Londynie ferye interesów przypadają przeważnie na początek roku, zaczętem tysiące ochotników nie mogą teraz opuścić swego interesu i udać się na ćwiczenia. Wielu wojskowych sądzi, że ćwicze-

nia należy przenieść na inną porę, inaczej niema ani myśli, aby bataliony ochotnicze mogły tworzyć brygady a następnie korpusy.

Z Watykanu.

(U Ojca św. — Zdrowie Papieża. — Srebrne gody. — Legacya apostolska w Petersburgu. — Mons. Zaleski. — Kardynał Gibbons. — Zmiany w Watykanie. — Małżeństwo ks. bułgarskiego.)

Rzym 21 czerwca.

Dzięki uprzejmości monsignora Areveda di Cagiano dostąpiłem szczęścia oglądania oblicza Ojca św. Używszy przechadzki wśród cieniowych alei ogrodu zbliżyłem się w towarzystwie kilku kapłanów do „alacyku „Casino del Papa” gdzie Ojciec św. przebywa wśród największych upałów. Papież stał na wyniosłej terasie, żądz czarujący rozlaza się widok na Wieczne Miasto. Przedstawiony Jego Świątobliwości, ucałowałem stopy namiestnika Chrystusowego; maggiordomo wymieniał nazwisko, dodał: un Polacco; ja wtrąciłem: fedelissimo alla santa Sede, come tutti i miei compatrioti. Ojciec św. uśmiechnął się, potrząsnął głową i rzekł: Sostenece, Dio vi ajuterà! „Wytrwajcie, Bóg wam dopomoże!” Przekonałem się następnie, że Papież doskonale jest poinformowany o naszych stosunkach, a nadto dowiedziałem się, że sędziwy „więzień watykański” w codziennych modlitwach wstawia się i „za wiernym narodem polskim.”

Zdrowie Ojca św. nie pozostawia nic do życzenia; mimo dziesiątego krzyżyka czuje się Papież krzepkim, a wzrok żywy, bystry świadczy o całej pełni sił duchowych; pamięć Ojca św. jest istotnie zadziwiająca.

Za niespełna dwa lata liczba lat pontyfikatu Leona XIII dosięgnie wysokości lat panowania św. Piotra, a zatem 25. Najdłużej — jak wiadomo — panował Pius IX (31 lat), po nim św. Piotr. Niezbadane są zaiste wyroki Opatrzności; Leon XIII gdy wstępował na tron był już sędziwym starcem; jako taki kieruje łodzią Piotrową blisko ćwierć wieku, a pełne chwaly rządy Ojca św. stawiają go w szeregu największych w dziejach Kościoła Papieży.

W kołach watykańskich słyszałem, że Ojciec św. nie odstąpił od myśli ustanowienia w Petersburgu nie nuncyatury, ale na razie legacyi apostolskiej. Przeprowadzenie tej ważnej dla nas sprawy będzie jednak wymagało jeszcze dłuższego czasu. Okoliczności dla tej kwestyi obecnie dość pomysłnie się składają.

Niektóre dzienniki donoszą, że monsignor Zaleski na zostac rektorem pap. akademii „dei nobili ecclesiastici”, a dotychczasowy kierownik tej instytucyi, mons. Merry del Val obejmie delegacyę apostolską w Stanach Zjednoczonych czy Kanadzie. Wiadomości te nie są autentyczne. Prawdą jest tylko to, że mons. Zaleski z powodu niepomyślnego stanu zdrowia ma złożyć urząd delegata Indji wschodnich.

Papież przyjął wczoraj na posłuchaniu amerykańskiego kardynała mons. Gibbonsa, który miał między innymi zdawać Ojcu św. sprawę o stosunkach wśród Polaków katolików w Ameryce. Kard. Gibbons odjedzie za kilka dni do Francyi północnej.

W Watykanie obsadzono dwa ważne, a dotąd wakujące stanowiska: mianowicie urząd ma-

jordoma, który sprawował podniesiony do godności kardynałski mons. Della Volpe, objął obecnie ks. kan. Ottavio Azevedo di Cagiano, który sprawował dotychczas urząd „maestro di camera”. Tę zaś posadę objął mons. Bislety, między prałat kanonik bazyliki św. Piotra. Komendantem gwardyi szwajcarskiej został mianowany baron Meyer von Schenemsee.

Na zakończenie wiadomości z Kwirynalu, interesująca i sfery katolickie. Ojciec królowej Heleny, ks. czarnogórski oświadczył na odejściu z Rzymu, że służy jego córki Ksenii z ks. Ferdynandem bułgarskim odbędzie się przyszłej jesieni w Cetyniu. Król Wiktor Emanuel przyrzekł, że na uroczystość zasubin przybędzie do Czarnogóry. Wiadomość tę notują także tutejsze dzienniki katolickie bez komentarzy. Nie wiadomo tylko, czy księżniczka Ksenia przejdzie na łono Kościoła, czy też ks. Ferdynand przyjmie prawosławie. Przeciw temu ostatniemu przemawiałyby ta okoliczność, że ks. Ferdynand odstępuje od wiary, musiałby się przygotować na zerwanie z nim wszelkich stosunków ze strony matki, ks. Klementyny koburskiej gorliwej, katolickiej, a do tego — jak można się spodziewać — ks. Ferdynand nie zechciałby się dopuścić.

L. Roszczye.

Nadludzie bez maski.

On zabił ją, a potem zabił siebie, — es ist eine alte Geschichte. I może lepiej byłoby nie mówić o tem wszystkim — pisze p. W. Rabski w Kurjerze Warszawskim — tylko pochylić głowy w milczeniu przed majestatem nieszczęścia. To na pozór takie proste, takie pospolite, choć smutne... A jednak ten żalobny telegram z Tyflisu, te nazwiska pośrednio lub bezpośrednio z tragedją związaną mają dla mnie inną wymowę. Płaczą się tam wspomnienia z berlińskiego bruku, mającą zapomnianą imiona i twarze, zmartwych-wstając echa tego środowiska literackich „nadludzi”, w którym tworzyły się specjalna psychologia i moralność modernizmu współczesnego i które następnie drogą literackiej komunikacyi i osobistych wpływów przybyszewszczyzny owładnęły artystyczny „Paon” młodego Krakowa.

Tym, którzy pragnęliby się z ust moich dowiedzieć sensacyjnych szczegółów o tragicznej historii dwóch trupów, pochowanych w ziemi kaukaskiej, zgotuję rozczarowanie. Jakże tam były bezpośrednie motywy i okoliczności ponurego dramatu, tego ani nie wiem, ani badać nie chcę. Pragnę tylko odświeżyć go trochę literackie i psychologiczne, pragnę zaprowadzić was na chwilę po tej niemiecko-skandynawsko-polskiej kolonii, która przed laty kilku głośną była na bruku Berlina, tam (watykańską nową sztukę, nową etykę i nową erotyzm).

Ze wszystkich stron świata pozlatywały się duchy schyłkowe do stolicy Niemiec. Muzycy, poeci, malarze, czasem jakiś estetyk bez wyraźnego charakteru, czasem jakiś brzoścący złotym filister, charaktery bankierów z towarzystwem modnych dekadentów, czasem jakiś cynik — humorysta, szukający tematów satyry — oto mniej więcej klasyfikacya zawodowa tej gminy literackiej, która nędzysz rezydowała w restauracji „pod Czarnem prosięciem” a od czasu do czasu także w prywatnym mieszkaniu jednego z polskich architektów upijała się muzyką, poezją, absyntem. A nazywało się to „godziną rozpaczey”.

Z teki sędziego śledczego.

(Historje prawdziwe, zestawione z zapisów znalezionych przy szkartowaniu aktów.)

(ciąg dalszy)

Mimo kwaśnego usposobienia przerazona twarz pana praktykanta pobudziła mnie do śmiechu.

— Bardzo się cieszę, jedziemy. Złóżysz pan te papiery do kufla i jazda! No, nie robisz pan takiej miny, bo wyglądasz jak człowiek okradziony z jedynej pary... butów. Kazali, to pojedziemy; nieszczęścia w tem nie ma.

— Właśnie że jest — protestował tym samym tonem, jakim ja przed chwilą próbowałem wobec prezydenta oponować — bo to prozę radcy... trudno mi bardzo, ot jakos tak nagle... to jest doprawdy jutro niedziela... imieniny pani aptekarowej... panienska z bardzo porządnego domu...

Przynaję, że miałem jakąś cichą, ale najmniej dziwą satysfakcyę, że ktoś dzielił moje losy. I on bywa w bardzo porządnym domu, zna panię i oczywiście grozi mu strata kurczy z młodą szałką, mazurka Chopenowskiego i placka z makiem.

— To jest... doprawdy, zaangażowałem do kadryla pannę Marylę — ciągnął pan Sofroniusz, a mnie zlosteczka podyktowała poważnie wygłoszony frazes:

— Ha, cóż robić! służba przedewszystkiem, przeprosisz pan pannę Marylę, wyszukasz zastępcę do kadryla, bo to kawalerski obowiązek, a my sobie pojedziemy od sądu do sądu, od wsi do wsi — dokończyłem więcej dla udzielenia siebie samego, jak dla droczenia się z p. Sofroniuszem, którego twarz w jednej chwili zmieniła się. Wąs do góry podkręcony opadł, na milczących ale zaciętych ustach wyczytałem jasno postanowienie: pojechać pojedą, bo muszą, ale dla panny Maryli dansera nie będę szukał, choćby mnie od razu piorun trzasnął.

Czulem w duszy, że panna Maryla albo o zastępcę sama się postara, albo nie warta zmartwienia i dodałem głośno:

— Taki jest rozkaz pana prezydenta, a od jego słów ani rady, ani rekursu nie ma, ani nawet do Verpflegsagazynu.

Ale na drugi dzień już na dworcu znalazła się rada bez rekursu.

Odjechałem sam, a p. Sofroniusz uradowany zapewne myślą, jakie wrażenie sprawi swem niespodziewanem zjawieniem się przy kadrylu, umieścił w wagonie z pozorną troskliwością tobołki z aktami i z gorączkowym pośpiechem wyskoczył.

— Panie kolego! — zawołałem don raz jeszcze, choć wyraz jego twarzy jasno zdradzał, że mnie nie rozumie i nie słucha — oczekuję pana noonym pociągami z pewnością; u portjera kolejowego zostawię wskazówkę, gdzie mnie szukać, abyśmy w poniedziałek rano stanowczo zaczęli.

Pociąg ruszył... p. Sofroniusz stał z kapeluszem w rękę, głębia otwartą, nie tając radości, że się mnie pozbył, i powtarzał ostatnie przeze mnie podkreślone słowo:

— Z pewnością!

Tonem, w który mógł niejeden uwierzyć, ale widocznie nie wierzyła towarzyszyca mej podróży, bo uśmiechała się ironicznie, nieledwie głośno.

Spojrzałem na nią z gniewem, ale takie żłostliwe a wesołe djabełki skakały w jej oczach, że darowałem jej tę niedyskretyę i wyjąwszy egzemplarz nowej procedury cywilnej, począłem rozcinąć kartki.

Co prawda patrzyłem więcej na te djabełki jak w książkę i kartki krzywo ciąłem; djabełki skakały w oczach jeszcze weselej, a usta złożyły się tak jakoż dziwnie, że zrobiły wrażenie czerwonych wiszni w koszyku.

Nie wiem dlaczego przyszedł mi na myśl p. Sofroniusz, placek z makiem... Dalibóg, ja wisznia bardzo lubię; n! lepiej ze wszystkich owoców, choć po nich czasem język kołkowacieje.

Sąsiadka nagle poważnie na mnie spojrzęła; odniosłem wrażenie, że wyraz mej twarzy, może zdradzający apetyt na wisznie, nie całkiem jej się podobał, bo wstała i do sąsiedniego przeszła oddziału. Rzuciłem tam okiem... i pożałowałem ciekawości.

Uroczą moją sąsiadką stała przed damą, której twarz sobą zasłaniała, ale z poza niej wystawały oba ramiona i z obu stron wspaniały kawalek torsu.

Zaczęłem namiętnie czytać paragrafy procedury, które w pięknym tłumaczeniu profesora Balasitsca wydały mi się wspaniałemi. Właścicielka wiszni wróciła na swoje miejsce i chrupała ciastko.

— Róziul może jeszcze kawalek pozwolisz?

— Dziękuję — odrzekły wisznie śpiwnym, mazurskim akcentem — nie jestem głodna.

— Takiego ciasteczka nie jada się z powodu głodu, ale dla „długiej chwili” w podróży.

Architekcie wozów kolejowych, który wynalazł system środkowego kurtyrzyka, żyłyłem, aby w piekle gorzał. Ta polszczyzna kłuta mnie w uszy i w mózgu bolała; zasunąłem się w najodleglejszy kąt i starałem całą uwagę skupić w pięknym języku moich paragrafów.

Pociąg huczał i leciał, właścicielka wiszeń siedziała opodal i jakby umyślnie prowadziła głośną rozmowę z właścicielką tłuszczu. Z rozmowy dowiedziałem się, o dziwo! że tłuszcz zrodził

wisznie, a myśl uparta, że za lat kilka wisznie stracą mazurski akcent i w tłuszcz się przemienią, że wstrętem odpychałem. Co mnie do tego! Właśnie zacząłem filozofować na temat charakterystycznych znamion typów rasy ludzkiej i byłbym zapewne doszedł do jakichś stanowczych, choć może nie nowych wniosków, gdy...

— Wiele jeszcze stacyi do D...?

— Nie wiem.

— Tyle razy mama jeździ i nie pamięta!

— Gdzie mnie się tam takie rzeczy trzymają przy głowie!

— A o której godzinie przyjedziemy?

— Akurat w południe. Jozef będzie pewnie wychodził na dworzec.

— Jakby Józio słyszał, że mama nazywa go tak uroczyście, a nawet przez otwarte „o”... — Proszę ciebie, Rózia, nawykłam go tak nazywać od dzieciństwa...

— Mamo! — zawołały wisznie, okazując całą szereg cudownych, równych zębów — ja znową tak odwykałam od naszej domowej polszczyzny i proszę się nie dziwić, jeżeli rozchoruję się ze śmiechu.

(C. d. n.)

BIELIZNE MEZKA, REKAWICZKI, KRAWATY, KAPELUSZE w wielkim wyborze poleca magazyn Mikolaja Ludwiga. Lwów, Hotel George'a.

Były tam głośnie w całej Europie nazwiska — Strindberg, Gunnar Heiberg, Munch, Przybyszewski — byli młodzi poeci i artyści, skrzepowani jeszcze powiakiemi artysty, lecz już przylaszczający sobie prawa moralne nadludzi, i były kobiety o tajemniczych oczach i zagadkowych instynktach, idące z rąk do rąk całą świadomością swych praw do swobody, częściej jednak pod maską demonizmu poposłite awanturki, a czasem ciche, proste dziewczęta, ginące pod kołami świętego wosu braminów berlińskich.

Tam była także ona, pani Dagny, zwana Aspazją, o której jeden z feljetonistów wiedeńskich mówi, że jej włosy rudawe tak trzeszczały przy dotknięciu, jak kłosa dojrzale przed burzą, że oczy półzamknięte miały wyraz zmęczenia, czoło miedzią obręca ponurych przeznaczeń, usta uśmiech tajemnicy. Pełno teraz w czasopiśmie niemieckich tych wspomnień o „Czarnym prosięciu“, gdzie Holger, Drachman i Strindberg grzywali na gitarze a kobiety stroiły się w wieniec z czerwonych skorup raków gotowanych. Tak może to w muzyce słów literackich ma urok wielkiej poezji, ale z blizką wyglądało to nieco inaczej. Zgrzyty wzajemnej nienawiści, majaczenia pijanych kobiet i mężczyzn, strach ustawiany przed wzajemną kradzieżą pomysłów literackich, ukłucia do żywego mięsa, maloduszne intrzygi i spekulacje, wszystko mieszało się z ekstatyczną poezją, dźwiękami muzyki i... wieściami z raków.

A miłość? Ci panowie dziwnie miłość tłumaczyli. Oto jeden drugiemu uwodzi narzeczoną i mówi, że „ujrzał ją w przedziwnej czerwieni“, że ta czerwień wypełniała całą komnatę, miała biliony drgań na sekundę (o! dekadenci znają się na prawach fizyki), że te drgania udzieliły się sercom jego, no! a teraz czy rozumiecie, dlaczego on uwiódł cudzą narzeczoną? „Bo drgała“. A potem napisał romans, z którego wyhycy słowa te cytuję, i szedł dalej przez życie z hypotykanami oczyma i uśmiechem, cynizmem, — on, wolny nadszłowiek.

I byłoby wszystko w porządku z tą teorią barwy drgającej, gdyby życie nadludzi nie zadawało kłamu ich literaturze. Ach, Boże! trzeba się tylko miłości tych panów z bliska przypatrzeć, poznać motywy i technikę ich erotyzmu. aby z uśmiechem ironii słuchać opowiadań o rekombaj potępsze barwy zagadkowej, promionki jące z ciała kobiecego, widzialnej jedynie dla przerażonych zmysłów dekadenta i budzącej w nim miłosną „Anankę“ czy tam drgania sympatyczne nerwów. Obserwowałem nieraz praktyczne zastosowanie tej teorii barwy drgającej — czasem trzy razy w ciągu dnia jednego, raz na zielono, drugi raz na niebiesko, trzeci raz na żółto. I zawsze drgał ten sam człowiek, a że tam zmieniały się barwy i kobiety, coż z tego? On był wradziwy na wszystkie a gdy idąc z upojen różowych w upojenia blade zielone łamał przysięgi, okradzał przyjaciół, mordował gołębie, zabłąkane do królestwa nadludzi, wtedy uśmiechał się tajemniczo i mówił: „Ich schwinde mit — ja drgam razem z barwą kobiety, lecz mołoch tego nie rozumie i sarka“.

Te literackie dekoracje dekadentyzmu europejskiego a specjalnie owej niemiecko-skandynawsko-polskiej mieszaniny, snującej się do niedawna jeszcze po stolicy Niemiec, są w swoim rodzaju niezmiernie ciekawym przyczynkiem do psychologii najmłodszej literatury.

Wszystkie halucynacje, staniemy tajemnicze, przeczulenia, słyszenia barwne, szepły spirytizmu i tajemne szmery instynktów, nie uświadomionych jeszcze przez ludzką a zbudzonych w chwilach mistycznych upojen, — wszystko to, od czego roją się kabalistyczne księgi nadludzi, jest w życiu modernistów z malemi wyjątkami tylko efektowną pozą, komedią i maską bardzo trywialnych żąd, uczuć i namiętności.

Podobni oni są do historyczek, u których kłamstwo jest wprost znamienitym symptomem choroby, albo stroją się w kostium nadzwyczajności, jak komedjanci dla olśnienia tłumu, jak sprytni kuglarze życia, wiedzący grudki najwyciszej bóla w girlandach kwiatów mistycznych. Tu i owdzie snuje się może po świecie jaki szczyry fanatyk apokaliptycznej ekstazy, ale typem twórczym i życiowym modernizmu jest cynizm i pospolitość, ubrane w mgły teatralne, w szaty fakturów, w liście paproci i muzykę duchownego arystokratyzmu.

W kołach literatury i sztuki berlińskiej opowiadano sobie przetrwane dzwiny o tej pozie artystycznej „Czarnego prosięcia“. Zdarzyło się np., że jednemu z najgłośniejszych kapłanów literackiej kapliczki umarła przyjaciółka, dobra, serdeczna dziewczyna, i to w sposób dość podejrzany, do którego wtrąciła się nawet policja śledcza. W kilka dni po jej zgonie obwieścił dekadent w gmieinie wyznawców swoich, że przagnął usłyszeć „szeszeł śmierci“, skapać się w mitycznej rozkoszy satanizmu i uczuć trupie technicznie własnej ofiary, spędzić wraz z żoną swoją noc całą w mieszkaniu umarłej: „Co za noc, co za noc! — powtarzał — Oszałeć można.“ W dwa dni później jednak dowiedziano się o bliźszych szczegółach tej „szatańskiej uczty“.

Oto mieszkasz dekadenta było od Bóg wie ilu miesięcy nie zapłacone, gospodarz zarządził eksmisję, więc biedak, nie mogąc znaleźć na razie innego przytulbu, upił się z rozpaczczą na cudze pieniądze, a potem półprzytomny udał się z konieczności do pustego mieszkania zmarłej przyjaciółki i tam przemocował, spiąc (twardo jak kamień). Tak wygląda bardzo często satanizm życiowy panów dekadentów. Tlum spogląda w osłupieniu na te dzwiny, lecz wtajemniczeni mrują jedno oko.

Wróćmy jednak do tego erotyzmu nadludzi, o którym nadpanny warszawskie, saczytane w „De profundis“, „Homo sapiens“ i „Wigiliach“

szepczą sobie bajki cudowne na ucho. Wszystko w życiu wygląda trochę inaczej, niż w książce. Prawdą jest to tylko, że nadszłowiek, uznający jedynie własną żądzę za prawo moralne, potargał wszystkie węzły etyki zwyczajowej. Wolność i swoboda nie mają tu żadnych granic. Jest to rodzaj kontredansa, gdzie ustawicznie brzmi komenda „Changes les dames“ i „Changes les messieurs“. Dawni apostołowie „wolnej miłości“ nie uznawali jednak wartości moralnych zobowiązań. Nadszłowiek odrzuca wszystkie hamulce. Kaprys, namiętność, chwila rozstrzyga o wszystkim. Dalej! Changes les dames! Changes les messieurs.

A jeżeli jedna strona kocha, a druga czy odwraca? Tu kłamią księgi nadludzi, rozbrzmiewające piekielną muzyką zazdrości, nienawiści i rospacziwej melancholii. To tylko w poezji dekadentów trzepocą ustawicznie czarne motyle na szpilkach. W życiu uczucie modernistów jest historyczne, miękkie i polamane, jak kwiat storczyka, lotne i bez skupienia, a najczęstszym skapanym w abasynie, upajającym tylko na dni i godziny. Siły tragicznej tam nie ma. Dramat miłosny kończy się zazwyczaj w tych kołach, literackim wyzyskaniem tematu, ktoś do kogoś strzelił pamiątkiem w romansie, ktoś napisze jakieś *fuoco* lub *inferno* i nazajutrz ci sami ludzie szukają nowej „barwy“ i nowej „emocji“. Nadludzie radzą sobie doskonale z życiem i miłością, które tylko w najrzadszych wypadkach bywają tak żalobne, jak ich literatura.

Dramat rozpoczyna się dopiero wtedy, gdy los zblakłego wędrowca zaprowadzi w ten kraj tajemniczy i rzuci go na pastwę nieznanym ludzi, nieznanym stosunków. Przyleci młody sokół z Kaukazu, prosty w uczuciach, żywiłowy w kochaniu, spoglądający na kobiety według starych zasad — i wtedy w orgii dekadentkiej grzmiały nagle dwa strzały: on ginie i ona.

Za powagą życia idzie powaga śmierci. Nadszłowiek kocha się bez dramatu, a człowiek pada ofiarą. Nadszłowiek byłby romans napisał, człowiek sięgnął po rewolwer. To takie proste, stare, gospodarskie, to nawet kupczyk zakochany w pannie sklepowej potrafi, a tamci z „Czarnego prosięcia“ tworzą nowe życie i wstydzą się „pospolitości“. Trzeba było przejść na ich wiarę lub nie wchodzić do ich kościoła, trzeba było napisać głębioki romans rozstania, pełen szalonych halucynacji i wściekłych szmatot, tak, trzeba było... Jest straszna ironja w tym słowie!

Na dalekim Kaukazie płacze wicher halny na grobie „człowieka“. A tymczasem nadludzie szukają nowych emocji i tworzą dalej katechizm bezwzględny indywidualizmu w orgiach alkoholu. Rozkosz jest pojęciem, które ze złem i dobrem nie ma nic wspólnego — *jenseits von Gut und Böse*. Z jakich źródeł czerpie się czar upoju i rozkosznych szaleństw, do tego żadna etyka wtrącać się nie powinna. Kto znalazł nowe źródło, ten jest o jedną sensację bogatszy i na tem kończy się wszystko.

A że tam tłum, że tam ci, o których się mówi, że jest ich „wiele za wiele“, że demokracja „szandala“ ani o jakimś życiu społecznym, ujętem w karby etyki i prawa, coż to obchodzi ten legion młodych tytanów, który doktrynę mistrza swojego o prawach nadszłowieka-obłrzyma przetłumaczył na ewangelię rozpasania i najbrutalniejszego egoizmu. I nic więcej. To zwykle ich jedyny dokument „nadszłowieczystwa“, bo ta embryonalna, fragmentaryczna i pijana sztuka, którą uszczęśliwili Europę, nie daje im chyba patentu na olbrzymów ducha, na „Uebermenscha“ lub „Adelmenscha“ według miary Ibsena i Nietzsche. Powiedział prorok, że tłum po to jedynie istnieje, aby od czasu z toną swego rodzici nadludzi-geniuszów i być powolnym narzędziem ich woli i żądz, a słowa te stały się źródłem tych rozdętych do potwornych rozmiarów pojęć o prawach indywidualizmu i prawach geniuszu, które są charakterystycznym znamieniem modernistów współczesnych. Wszystkie inne objawy etyczne i artystyczne z tej właśnie zasady biorą swój początek. Sztuka staje się szkiocą, bo mistrzowi się zdaje, że gdyby dzieło jego przeszło wszystkie normalne okresy rozwoju, to zatartoby się tam piętno osobistości, bezpośredniego indywidualizmu. Dawniej własne „ja“ przetapiało się i harmonizowało w pracy artystycznej, dzisiaj podaje się jako sztukę, piewszą aurową reakcją tego „ja“ na podniety świata zewnętrznego. Taka jest twórczość, a jakie jest życie? „Ja jestem ja“, powiedział w swych pracach nadszłowiek Zarathustra, a rezultatów szukajcie w etyce geniuszów z pod „Czarnego prosięcia“.

Sprawy sejmowe.

Regulacja rzek w Galicji.

Lwów 25 czerwca.

Sejmowa komisja wodna przeprowadziła wczoraj rozprawę wstępną nad kwestją regulacji rzek i budowy dróg wodnych w naszym kraju. Przewodniczył poseł Gorajski; członkowie komisji byli obecni niemal w zupełnym komplecie, a nadto przysłuchiwało się obradom komisji liczne grono posłów, nie należących do komisji. Ze strony rządu byli obecni: pp. minister Dr. Piętk, namiestnik hr. Piniński, starszy radca budownictwa Moraczewski; ze strony wydziału krajowego: marszałek krajowy hr. Badeni, członek wydziału krajowego poseł Onyszczewski i dyrektor krajowego biura budowy wodnych inżynier Kędzior. Był również obecnym prezes Koła polskiego w radzie państwa p. Jaworski.

Dyskusję zagalp minister Piętk obszernym wywodem, w którym wyluszczył treść rządowego projektu ustawy o regulacji rzek, i odczytał go w pełnej osnowie w niemieckim ory-

ginał. Po dokonaniu przekładu projekt ten wplynie do sejmu na jutrzejszym dopiero posiedzeniu.

Treść tego przedłożenia jest następująca:

Oprócz rzek, których regulacja jest już ustawowo zabezpieczoną, t. j. Dniestru, Wisty, Soly, Białej, Dunajca od Złobicy do dół do ujścia, Sanu, od Składu solnego pod Przemysłem do ujścia Łomnicy i Bugu, nowa ustawa ma zapewnić dokonanie regulacji następujących rzek w Galicji wspólnym kosztem skarbu państwa i kraju:

- a) Skawy — od Suchej do ujścia do Wisły,
- b) Raby — od Lubnia do ujścia,
- c) Popradu — od Muszyny,
- d) Wisłoka — od Frysztaku,
- e) Wiaru — od Niżankowic,
- f) Strzyja — od Turki;
- g) Świcy — od Weldzicza; wraz z Sukielą od Bolechowa;
- h) Bystrzycy sołotwińskiej — od Sołotwiny;
- i) Bystrzycy nadworniańskiej — od Zielonej;
- j) Bystrzycy wspólnej — całej;
- k) Tanwi — od granicy Królestwa polskiego do ujścia tej rzeki do Sanu.

Koszt tych robót, obliczonych na 35,500.000 koron ma być rozłożony w stosunku 60% na skarbu państwa, 40% na kraj i interesowały.

Drugą kategorię robót ma stanowić regulacja i uszlupienie następujących rzek większych, które będą służyć jako boczne drogi do-wozowe do głównego kanału spławnego:

- a) Dunajca — od Złobicy w górę do Nowego Sącza;
- b) Wisłoki od Mielca do Jasła;
- c) Sanu — od Składu solnego do Sanoka.

Koszt tych robót, obliczony na 19,900.000 koron, pokryty ma być wyłącznie ze skarbu państwa.

Trzeci wreszcie dział mają stanowić roboty około regulacji górnych części:

- a) Sanu, od Sanoka do Liska,
- b) Wisłoki, od Jasła do Żmigrodu,
- c) Dunajca, od Nowego Sącza do Nowego Targu.

Koszt tych robót, obliczony na 3,100.000 koron, pokryją państwo i kraj w stosunku 60 i 40%.

Ogólna suma kosztów regulacji rzek, objętych ustawą, która ma być teraz w sejmie uchwaloną, wynosi 58,580.000 koron. Mają być te roboty ukończone do roku 1924. W pierwszym okresie trwania robót, do roku 1912 będą wykonane roboty w granicach wydatku 26,361.000 koron, z której to sumy państwo pokryje ma 19,398.000 koron, zaś kraj i interesenci 6,962.400 koron.

Do kierownictwa naczelnego robotami w Galicji będzie ustanowiony osobny organ pod nazwą: „C. k. komisja krajowa dla budowy wodnych“ przy namiestnictwie we Lwowie. Przewodniczącym jej będzie każdorazowy namiestnik. W skład jej wejdą — po jednym: delegaci ministerstw — spraw wewnętrznych i handlu, delegaci namiestnictwa: administracyjny i techniczny, delegaci Wydziału krajowego: administracyjny i techniczny i delegaci obu centralnych towarzystw rolniczych: w Krakowie i we Lwowie.

Na wniosek p. Zaleskiego uchwalona komisja najserdeczniej i najgoręcej podziękowanie p. ministrowi dla Galicji i Koła posłów polskich w radzie państwa za gorliwe i bardzo pomyślnym skutkiem uwieńczone starania, o załatwienie sprawy ogólnej regulacji rzek. Od długich lat stała ta sprawa na porządku dziennym, a teraz dopiero doczekała się stanowczego i wy-czerpującego załatwienia.

Uchwalono także bezwzględnie przystąpić do dyskusji szczegółowej nad projektem ustawy, pomimo, że nie jest on jeszcze oficjalnie przedłożony sejmowi. Rozchodzi się bowiem o jak najspieszniejsze jej załatwienie. Rektor Niemętowski i poseł Romanowicz skierowali rozprawę na kwestję budowy kanałów spławnych.

Uchwalono nie mieszać jednej sprawy z drugą i najpierw załatwić ustawę o regulacji rzek, a następnie sprawę budowy kanałów spławnych, o ile ona wchodzi w zakres działania sejmu.

Referentem sprawy regulacji rzek obrany został dr. Kozłowski, zaś referentem sprawy dróg wodnych poseł Merunowicz.

Dzisiaj we wtorek odbędzie się drugie posiedzenie komisji wodnej o godzinie 3 po południu.

Komisja szkolna obradowała dziś nad sprawozdaniem o szkołach średnich. Referował p. Kruczkiewicz. Przeprowadzono ogólną dyskusję nad sprawozdaniem Rady szkolnej krajowej, a dyskusję szczegółową odroczone z powodu nieobecności wiceprez. Bobrzyńskiego. W obradach komisji wzięli także udział: kardynał ks. Puzyna i arcybiskup ks. Bilczewski.

Uchwalono również wnioski, zawarte w sprawozdaniu wydziału krajowego co do wykształcenia kandydatów na nauczycieli religii żydowskiej.

Komisja gospodarstwa krajowego obradowała dziś nad sprawozdaniem o szkole rolniczej w Dublanach (ref. p. Vivien), oraz o stacyi doświadczałnej w Dublanach. Komisja zgodziła się na propozycję wydziału krajowego co do nadania szkole dublańskiej tytułu akademii.

P. Abrahamowicz jako prezes komisji cłowo-handlowej Koła polskiego w Wiedniu zwołał posiedzenie tej komisji we Lwowie na sobotę 29 bm. o godzinie 9¹/₂ rano w gmachu sejmowym. Oprócz członków tej komisji, wezmą udział w jej obradach: przedstawiciele sfer handlowych

i rolniczych. Przedmiotem obrad będą kwestye ugody z Węgrami i przygotowanie prace do nowych traktatów handlowo-cłowych.

Czas odnowić przedpłatę.

KRONIKA.

Lwów, dnia 25 czerwca.

Mianowania. Ministerstwo handlu zamianowało oficjalnym poczt: J. Landfrieda w Krakowie, J. Miesera we Lwowie, A. Augustowskiego w Krakowie, K. Ostoję Słoneckiego we Lwowie i H. Hillicha w Żółkwi starszymi oficjalami poczt. IX kl. rangi.

Ministerstwo handlu zamianowało S. Langa asystentem pocztowym w Podwoleżyczkach. Namiestnik przeniósł kancelistę P. Parysa z Przemysła do Lwowa i przeznaczył nowomianowanego kancelistę Antoniego Czubaka do służby w komisaryce policji w Przemyslu.

Cesarz zamianował nadzwyczajnego profesora Mauryca o Rudzkiego zwyczajnym profesorem geofizyki na uniwersytecie krakowskim.

Awans na kolejach państwowych. W statusie I (prawniczym i administracyjnym) tytuł inspektora otrzymał dr. Jan Holyński w Stanisławowie. W kl. IV posunięty rada rządowy we Lwowie dyr. Alfred Eisner. W kl. V posunięty Alderman Franc. Kraków. W kl. VII posunięty Stan. Gawlikowski we Lwowie. Do kl. VIII awansowali Ottilo Stankiewicz Lwów, Wład. Werszkiewicz Kraków. Do klasy IX awansowali: Winc. Spysz, Kaz. Błażek Lwów, Józef Hojny i Jan Waligóra Kraków.

W statusie II (budowa i konserwacja dróg żelaznych): Tytuł starszego inspektora otrzymał: Konst. Psarski we Wiedniu, tytuł inspektora otrzymał Michał Iszkowski Sambor i Jan Kremer Lwów. W kl. VI posunięty: Rybczyński Jan Stanisławów. Do kl. VI (inspektor.) awansował Ferd. Marciński Lwów i Żebracki Witold Sambor. W kl. VII posunięty: Rybicki Franc. Lwów, Dołński Albin Kraków, Komorra Wład. Strzy, Iszkowski Michał Sambor, Mańkowski Tomasz Czerniowce, Kwapiński Jan Rozwadów, Skulski Apol. Lwów, Marie Franc. Kraków, Jarosiewicz Zygm. Ustrzyki, Papée Stan. Brody, Łapicki Józef Halicz, Bett Bern. Kraków. Do kl. VII awansowali: Łodziński Tom. Skole, Wronski Jan Dubrownik, Kaczyński Leon Lwów, Selrenzel Edm. Mszana dolna. Do kl. VIII awansowali: Bleicher Józef Tarnopol, Stark Henryk Drohobycz, Skulski Mich. Mszana dolna, Wiktor Stefan, Zipser Kazim. Kühnzel Art. i Niewiadomski Marcin wazyse w Samborze. Do kl. IX awansowali: Marynowski Zygm. i Pordes Fryd. obaj w Samborze.

W statusie III (oddział maszynowy i warsztat). Do kl. VI awansował Ludwik Bartkiewicz w Samborze. W kl. VII posunięty: Gołaszewski Kaz. Nowy Sącz, Eberhard Feliks Przemysł, Cholewicki Leon Kraków. Do kl. VII awansowali: Chran Józef Kraków i Tokarski Piotr w Vordenberg. Do kl. VIII awansowali: Hordyński Stan. Kraków, Kisela Karol Strzy, Dymnicki Józef Kraków, Mroczkowski Leon Stanisławów. Do kl. IX awansowali: Józef Zagórny Marynowski Nowy Sącz i Edm. Herbst Stanisławów.

W statusie IV (ruch i eksploatacja). Do kl. V awansował Ludwik Hubl w Krakowie. Do kl. VI awansował Zygmunt Arnold w Podwoleżyczkach, Józef Hampel Kraków, Karol Schudler lokany. W kl. VII posunięty: Wiktor Thulie Kolomyja, Józef Brill Czerniowce i Wład. Mynarski Podgórze. Do kl. VII awansowali: Wincenty Zatoński i Ant. Wechsler Lwów, Jul. Wojtowicz Zagórz. W kl. VIII posunięty: Mik. Kolankowski Wiedeń, Klemens Ustajnowski Wiedeń. Do kl. VIII awansowali: Józef Jankowski Szczawne, Mik. Szafły Lubaczów, Wacław Wirth Przemysł, Jan Błezień Tarnopol i Karol Milczanowski Jasło.

Do kl. IX awansowali: Włodz. Polakiewicz Sambor, Remizowski Stan. i Karol Dwulit Stanisławów, Józef Tomaszewski Kolomyja, Zygmunt Pieszkiewicz Wybranówka, Fr. Sabiniski Zagórz, Jan Artymowski i Józef Geżabek Lwów, J. Rotkowski Dżuryn, Józef Szilagyi Medyka, Fryd. Lichtenberger Volksgarten, Teod. Buczek Sambor, Gustaw Kobryn Trembowla, Stan. Kostrakiewicz Jannica, Miecz. Załuski, Józef Krzyżanowski Kopeczynie, Leop. Rosenbaum Lwów, Bern. Höchl Kozowa, Piotr Bruch Chyrów, Jan Garcie Przeworsk, Karol Kanenberg Zadwórce, J. Prochaska Sambor, J. Przystajko Rawa Ruska, Emil Burget Matyjowce, J. Hęsky Czerniowce, Dr. Ign. Epstein Stanisławów, Józef Stawikowski Sanok, Maur. Löwner Volksgarten, St. Rogalski Kraków.

W statusie V (kontrola dochodów i oddział rachunkowy). Tytuł inspektora otrzymał Albin Dworzak w Krakowie i Edw. Hauser w Stanisławowie. Tytuł starszego rewidenta otrzymał Edm. Gorzcki w Stanisławowie. W kl. VII posunięty: Leon Dydyński Stanisławów i Jan Chutkowski Lwów. Do kl. VII awansował Antoni Filewicz w Krakowie. Do kl. VIII awansowali: J. Jakubek Lwów, Alfred Rottler Stanisławów, H. Hellem i Edm. Veith Kraków, L. Dąbrowski Stanisławów. Do kl. IX awansował M. Süsseles Lwów.

Z powodu odejścia pomnika śp. Agnieszki hr. Gutchońskiego we czwartek 27 czerwca b. r. o godz. 11 z rana odbył się mający, — podaje magistrat do wiadomości, że w dzień ten, począwszy od godz. 10 rano, będą zamknięte dla ruchu powozowego ulice: Słowackiego, Krzeszowskiego, Trzeciego Maja i Marszałkowska.

Dojazd na miejsce uroczystości odbywał się będzie ul. Trzeciego Maja — odjazd zaś ul. Marszałkowska.

Dyrektorem szpitala powiatowego we Lwowie mianował wydział krajowy prowidzycznie dra Józefa Starzewskiego, obecnego prymarjusza szpitala w Tarnowie. O tę posadę starało się 121 lekarzy, między tymi 4 lekarzy lwowskich, z nich dwóch najstarszych prymarjuszów szpitala lwowskiego, reszta lekarzy z prowincji.

Koncesja na otwarcie dwóch nowych aptek we Lwowie nadało namiestnictwo pp. Fryderykowi Dewechemu na ulicy Słowackiego i Szymonowi Kajetanowiczowi z Horodniki na ulicy Słonecznej.

Wybór uzupełniający. Przewidywał namiestnictwa rozpisano wybór uzupełniającego jednego członka rady powiatowej w Horodence z grupy gmin wiejskich na 23 lipca, jednego członka z grupy gmin miejskich na 24 lipca i jednego członka z grupy większych posiadłości ziemskich na 25 lipca.

Obawa powodzi. Wiadomości, które dzisiaj nadeszły z okolic zagrożonych powodzią, obawę dalszych klęsk na razie odsuwają. Jeśli powódź się ustali, będzie można mówić, że niebezpieczeństwo minęło, według dzisiejszych bowiem relacji, woda opada wszędzie. Jedynie tylko z Wadowie nadeszły niepomyślne wiadomości. Wylała tam rzeka Skawa, wyrządzając znaczne szkody.

Zamek Wiśnicki. Z powodu dłuższej słyty i wichrów, nadszła większa część dachu zamku Wiśnickiego, między południową a północną wieżą d. 21 bm. około godziny 2 po południu runęła. Trzask, łomot walących się belek, wiązań i krokwi, jakby bicie piorunów, przeraziły przez kilka minut opodal mieszkających. Część pozostała dachu, osłabiona, zapadnie się pewnie przy najbliższej burzy. Dzięki ulewie, cały dzień trwającej, obszedło się bez groźnego wypadku utraty zdrowia i życia osób, bo zamczysko prawie codziennie, a zwłaszcza w południowej porze, zwiedzane bywa.

Wykonanie wyroku śmierci. W Grudziądzu w sobotę kat Schwitz, przybyły z Wrocławia, ściał czterech morderców: Fr. Zielińskiego, Augusta Neumanna, Franciszka Kussa i Roberta Wierzocho. Wyłamał się oni niedawno z grudziądzkiego domu kary, przyczem zamordowali dozorcę.

Czerwony klasztor w Pieninach do nabycia. Nie ma chyba nikogo, coby był w Szczawnicy na kuracji, a nie pomał Czerwonego klasztoru, położonego na prawym brzegu Dunajca pod przebiegnięciem „Trzema Koronami“, na pograniczu dawniej Polski i Węgier, w dolinie św. Antoniego. Kto za tam był, ten musiał koniecznie i mimowoli przzerzeć się i w sercu głęboko zobaczyć nad ruiną i kościoła niedługo pięknego i budynków klasztornych po OO. Kartuzach, i pytał: „czemu nikt nie zajmie się restauracją tego cennego zabytku, sięgającego roku 1319, czemu nie osiada tu jacy zakonnicy np. sympatyczni: Kapucyni lub Dominikanie, którzyby i kościółowi dawną potrafiliby przywrócić piękność i być apostołami dla zaniedbanego, a pobratymczego nam ludu spiskiego? Odpowiedź od roku 1807 była zawsze ta sama: bo rząd, a obecnie znowu biskup ruski w Preszowie, do którego „Czerwony klasztor“ należy, nie chce oddać go nikomu, jakby zawzięty się, aby ten budynek co bądź drogi nam Polakom, zabytek do ostatniej doprowadzić ruiny. Zawiązany w r. 1846 w Szczawnicy komitet, który postawił sobie za zadanie wykupno klasztoru i przylegających doń kąpielni siarczanych, mimo najlepszych chęci i usiłowań nie zdołał nie dokonać, wobec oporu biskupa i kapituły preszowskiej. Obecnie sytuacja się zmieniła, biskup gotów jest sprzedać „Czerwony klasztor“, chodzi tylko o to, aby tak jak w r. 1699 znalazł się dobrodziej w osobie biskupa nitryjskiego Władysława Matyassowskiego, który zagrabiony i zniszczony w r. 1563 przez ludźi zachłannego i bardzo rozrzuconego Jerzego Boramnińskiego klasztor za 30.000 złr. kupił i OO. Kamademułom w posiadanie oddał pod warunkiem, aby codziennie mszę św. za duszę jego odprawiali, znalazł się i obecnie k'os taki, coby podobną ofiarę ponieść zechciał.

Na jednego byłoby to może wydatek za wielki, ale niechybnie się tylko znalazłby zakonnicy, którzyby tam osiadł i zakupem i restauracją kościoła i obszernych budynków klasztornych zajęł się zechciał, to nie wątpię, że cały kraj, każdy Polak rzuciłby z pewnością ofiarę na cel tak szczytny i patriotyczny, wiem zaś z pewnego bardzo źródła, że obecnie za kilkanaście tysięcy kościół, budynki i kawał pola nabyć można.

Podając to do publicznej wiadomości, pozwałam sobie wyrazić nadzieję, że ludzie wpływowi i pamiętki polskie miłujący, skorzystają z nadarzającej się sposobności i wykupnem drogiej tej pamiętki naszej jak najrychlej się zajmą, choćby dla tego jednego, aby uzyskać posterunek na ratowanie braci naszej na pograniczu Węgier od zżyzdzenia i zdziczenia.

Ksiądz Albin, proboszcz w Szczawnicy. Trzęsienie ziemi. Stacja meteorologiczna w Pola skonstruowała dosyć silne trzęsienie ziemi w promieniu, jak przypuszczalnie stacya podaje, 9 000 kilometrów.

Strasna katastrofa. Z Roanoke w Stanach Zjednoczonych telegrafia: W miejscowości Pocahontas (Stan Wirginia) wskutek usunięcia się pagórka spowodowanego prawdopodobnie przewraniem grobli, utnęło kilkaset osób między temi wielu robotników górniczych.

Także z miasta Elbhorn i innych miejscowości nadeszły telegraficzne wiadomości o powodzi i wyrządzonych przez nią szkodach.

Pożar w Jildiz Kosku. Z Konstantynopola telegrafują: Przed kilku dniami w nocy w Jildiz pałacu wybuchł pożar w pokoju przylegającym do sypialni sultana. Ogień wkrótce ugazono! Zarządzone natychmiast śledztwo nie wydało dotychczas rezultatu co do przyczyny pożaru.

Podział Brazylii. Paryski *N. Y. Herald* wystąpił w nowojorskiej swej depeszy z sensacyjną wiadomością, że Niemcy zamierzają „uczynić z Brazylii Polskę amerykańską XX wieku“, czyli zebrać ją na trzy części. Wspólnikami rozbioru mają być Stany Zjednoczone i Anglia. *Herald* sam redukuje swą wiadomość do tego, że „Niemcy mają wielkie ekonomiczne plany co Brazylii, zwłaszcza kolonizacyjne, tudzież że usiłują odegrać polityczną rolę w życiu publicznym w Brazylii i gdzie mogą wywieszać flagę niemiecką, aby do niej przyzywać ludność.“

Demoralizacja w armii angielskiej. Korespondent *Daily Express* z Kapsztadu opowiada zdarzenie, dobitnie malujące demoralizację armii angielskiej. Podczas zajęcia wsi boerskiej Anglicy schwytali w jednym z domów, najuporczywiej broniących się, dwóch Boerów, których rozwścieczeni żołnierze natychmiast powiesili. Nieszczęśliwi żyli jeszcze, gdy zbliżył się oficer angielski i kazał obciąć postrokniki. Nikt rozkazu nie posłuchał. Wtedy oficer sam chciał przecięć pętlę, gdy nagle z tyłu za nim jeden z żołnierzy zawołał, że na belce jest jeszcze miejsce dla trzeciego. Oficer obejrzał się i widząc rozwścieczone twarze żołnierzy — odszedł.

Kalendarz. We środę 26 czerwca Jana i Pawła — Akiliny.

Wschód słońca 26 czerwca o godz. 4 min. 7, zachód o godz. 7 m. 58.

We czwartek 27 czerwca Władysława Kr. — Elyseja.

— Jakież tryb życia zaleca mi pan konsyliarz?

— Przedewszystkiem powolne spacery... — Rozumiem: pociągi spacerowe na kolei do Janowa.

Colosse m. Thorna. Od 16 czerwca najwspanialszy z wszystkich dotychczasowych programów, najwspanialszy sukces roku 1901. Les Alex Carangeot, najspanialszy tancerze świata i wynalazca tanca Tourbillon. Goleman, słynna trefura psów i kotów. Adela Moraw, diva subretkowa z c. k. uprzyw. teatru na Josefstadt w Wiedniu. Pietro Basalari, tenomen wokalny. The Goettlers, najspanialszy komicy ekscentrycy. Lina Goltz, subretka teatru Hanza w Hamburgu. Trupa Borsini, nieznanymi akrobaciami na tocących się kulach Mercedes, duo fantastyczne. The 5 Brustons, komedia pantomina na brykach. 3 Brothers William, fenomenalni ekwilibrysty.

Codziennie o godz. 8 wieczorem wspaniałe przedstawienie. W niedziele i święta dwa przedstawienia. Co piątku High-Life.

Bilety wcześniej są do nabycia w biurze dzienników Ploha, ul. Karola Ludwika 9.

MAŁY FEJLETON.

Dobry człowiek.

W gorącym dniu jesiennym odwiedziłem sędziwego staruszka, księdza kanonika, mieszkającego w starej, pochylonej ku ziemi plebanii.

Przez okna widać było grzędy przekwitających georginów i astrów, krzaki złożeńi i nieśmiertelników.

— Łada dzień — rzekł do mnie kanonik — spadnie śnieg.

— Jakto? Czas taki śliczny, upał taki wielki każe wnioskować, że długo jeszcze w listopadzie królować będzie sławna polska jesień.

— Widzisz pan te gąsienice?

— Tłumami uciekają z grzędów kapusty, aby skryć się pod dach, szukać cichego miejsca do przeobrażenia się w poczwarkę.

— Patrząc się, one pod tym względem mają wyższą inteligencję od człowieka, one napełniają wiedzę, że łada dzień spadnie śnieg, że ostatni czas uciec do kryjówek. To pewna i niezawodna zapowiedź zimy. A rozumny człowiek tego nie wie i marnego owadu musi się o wypowiednieć.

— Ależ bo dziesiątki tych gąsienic lezie przez okno do pokoju. Wspinają się na powałę, chowają się za meblami...

— Rzecz naturalna. Będą tu miały spokój i ciszę. Patrząc tu i powałę wiszą dwie poczwarki admirała, tam w rogu jest cytrynka pawik i paż królowej. Ja poznam z gąsienicy, jaki motyl z jej poczwarki wyjdzie. W kwietniu, w pierwszych dniach maja wyleci małeństwo z powijków, roztoczy harwne skrzydła i fru, fru na okno.

— Daruje mi ksiądz proboszcz uwagę, że jest to niechlujstwem wpuszczać do pokoju to tałajstwo. Szpeci malowidło ścian i filunek powałę...

— Ja mam z tych gąsienic kilkanaście koron dochodu.

Wytrzeszczyłem oczy na księdza, nie mogąc pojąć, co to za rodzaj nowego przemysłu czy handlu gąsienicami.

— W jaki sposób?

— Dlatego, że zimują u mnie gąsienice, nie ubezpieczam wcale plebanii od ognia.

— Jakto? Jakto?

— Mówmy na seryo — rzekł poważnie kanonik. — Czy pan wierzysz w to, że Bóg troszczy się o każde jestestwo, że Bóg opieka ochrania ten biedny owad, co się do mnie schroni?

— Wierzę, ale coż to ma do rzeczy?

— O ma, wiele ma do rzeczy. Gdyby Bóg mnie grzesznego chciał skarać pożarem mej domowiny, musiałby ogniem wytępić i te biedne stworzenia. Im więcej tedy tych istot jest pod moim dachem, tem więcej opieki Boskiej jest nad moją strzechą. Niech leżą tu i siedzą w spokoju...

Nie domówił jeszcze ksiądz tych słów, gdy do pokoju wszedł wachmistrz od żandarmerii z czarnym portfelem w ręku.

— Czy to pulares księdza kanonika?

— A tak, to mój. W środku sześćdziesiąt koron.

— Odebraliśmy przed chwilą jakimś włóczędze...

— No, patrzajcie państwo. Gdyś szedł z kościoła ze mszy świętej czulem, że mię coś delikatnie pomaćcało po kieszeni, tak jednak byłem zamyślony o naprawie prasy na jablecznik, że mi nie przez myśl nawet nie przeszło. Dziękuję panu, mój drogi panie wachmistrzu, dziękuję. Tych sześćdziesiąt koron to jedyne moje pieniądze. Wojtek! naści dziesiątkę, idź do kółka kup cygar krótkich, kup za dwie szóstki szwajcarskiego sera, tego z naszej dworskiej serowni. Może panowie przegrzyją...

— Chciał się wyklamać lotr, że mu ksiądz kanonik ten puglars darował.

— Hi hi hi! A to ci panie poniter.

— Zakuliliśmy go natychmiast w kajdany....

— W ka...! —

Ksiądz wytrzeszczył oczy, poczerwieniał i powstał.

— Kto panu kazał zakuwać go w kajdany?

— Ustawa. Odstawię go do karnego sądu, niech idzie do kryminalu. Niech złodziej zgnieje. Bezcelnością jest kraść w biały dzień i kłamać, że ksiądz kanonik mi pieniądze darował.

— Co?... Jezu, przebaczenia... Jakim prawem... Bóg jeden ma sądzić... On ma tylko prawo... Jak pan śmiałaś...

— Przecie mi ksiądz kanonik pularesa nie darował.

— Staruszek trząsał się ze wzburzenia.

— Masz pan puścić! Natychmiast! Otóż darowałem. Wojtek! dawaj tu dziesiątkę. Cygary mam. Ser jest nieświeży. Masz pan pulares. Oddaj.

Żandarzm wziął portfel, otworzył go i zamieszkał się ironicznie z podziałem.

— Czy ksiądz kanonik darował także temu oberwusowi fotografię swego ojca, która tu jest w pularesie.

— He? Fotografię? Zostaw pan. To sobie sam wziął. Puścić!

— No, a na cóż mu jegomość darował ten list od księdza biskupa, zaczynający się od słów: „Drogi Bracie”...

— Puścić.

I bilety wizytowe z nazwiskiem i godnością księdza kanonika...

— Dlaczegoż on nie ma mieć biletów wizytowych?

— Zatem...

— Puścić!

Żandarzm ukłonił się i wyszedł. Udał się do aresztu aby uwolnić człowieka i oddać mu puglars z pieniędzmi, które on... ukradł.

Stanisław Antekci.

Sztuki piękne.

Repertuar lwowskiego teatru miejskiego:

We środę po raz ostatni w tym sezonie „Janek” opera w dwóch aktach Władysława Zeleńskiego, słowa Ludomila Germana. Gościnnie występ Aleksandra Myszugi.

We czwartek — początek wyjątkowo o g. 7 — po raz VII „Manru” opera w 3 aktach J. I. Paderewskiego. Występ gościnnie Aleksandra Baudrowskiego.

W piątek po raz dwunasty „Wesele” dramat w 3 aktach Stanisława Wyspiańskiego.

W sobotę (po raz pierwszy w nowym teatrze) „Kościuszko pod Racławicami” obraz historyczny ze śpiewami w 5 oddziałach, napisał A. W. Lassota. Nowa obsada ról i nowa wystawa.

W niedzielę po raz ósmy i ostatni „Manru” opera w 3 aktach J. I. Paderewskiego. Występ gościnnie Aleksandra Baudrowskiego.

W poniedziałek po raz pierwszy „Trzy życzenia” (die drei Wünsche) operetka w 3 aktach K. Ziehrera.

We wtorek pierwszy gościnnie występ Heleny Mochrzejskiej (na dochód budowy pomnika Adama Mickiewicza) po raz pierwszy „Warszawianka” pieśń z roku 1831 napisał St. Wyspiański — nastąpi po raz pierwszy „Wnetrze” (Interieur) przez Maur. Maeterlinga — i koncert orkiestry teatralnej.

Repertuar teatru krakowskiego.

We środę „Zaczarowane koło” L. Rydla.

We czwartek „Tamtam” Maskofia.

W piątek przedstawienie bezpłatne z powodu dziesięciolecia rocznicy założenia kamienia węgielnego pod gmach teatralny. Odegrana będzie „Zemsta” Fredy.

W sobotę „Kordyan” Słowackiego.

W niedzielę „Wesele” Wyspiańskiego.

Z teatru. Pani Helena Mochrzejska wystąpi gościnnie na naszej scenie tylko dwa razy, a mianowicie 2 i 4 lipca w sztuce St. Wyspiańskiego pt. „Warszawianka”.

Wyjazd opery do Krakowa odroczony do 8 lipca, wskutek tego odbędą się jeszcze tylko 2 przedstawienia „Manru” i jedno „Lohengrina” z p. Alek. Baudrowskim.

Ażby uniknąć natłoku, kasa teatralna na powyższe przedstawienia, sprzedawać będzie bilety już od środy 26 czerwca b. r. w zwykłych godzinach.

Z KRAKOWA.

(Telefoniem i pością.)

Do krakowskiego sądu karnego odstawiono wczoraj Emila Labescha z Wiednia i Katarzynę Hołujową pod zarzutem ukrycia testamentu zmarłego w Krakowie przed niedawnym czasem pułkownika Prawdy. Labesch był kuzynem pułkownika, Hołujowa służącą. Po śmierci pułkownika zniszczyli testament i podjęli majątek jego. Dla zachowania pozorów zostawili kwotę 56.000 koron, które z pewnych powodów miały przejść na fiskus. Nadto rzucili podejrzenie na lekarza, który pułkownika leczył, że to on zabrał testament. U krewnych Hołujowej na prowincji znaleziono kilka tysięcy koron, znaleziono też pieniądze u Labescha.

Z POZNANIA.

(Telefoniem i pością.)

Pruski minister skarbu polecił rejencyom w Bydgoszczu, Poznaniu, Gdańsku i Kwidzynie uwzględnić smutne położenie rolników i przynależać im rozmaite ulgi np. w umorzeniu podatków, w odroczeniu wypłat renty przy włościach rentowych. Pruskie centralnej kasie dla spółek zaliczo ministerstwo uwzględnić wnioski o udzielenie pożyczek, podawane z Poznańskiego i Prus zachodnich.

Z WARSZAWY.

(Począ.)

— Ładnym okazem kulturtragera niemieckiego zajęły się sądy warszawskie. Niedawno temu przybył do Warszawy niejaki Julius Jaspers, 27 lat liczący, kupiec i osiedlił się jako reprezentant pierwszorzędnych firm niemieckich. Ładno porobił stosunki w świecie handlowym, a następnie i znajomości w kołach towarzyskich. Między innymi Jaspers jako człowiek dobrze ułożony i inteligentny, znalazł dobre przyjęcie u państwa B., gdzie była panna na wydaniu z posagiem bardzo przyzwoitym. Wizyty w domu tym niezbyt długo się ciągnęły i wkrótce Jaspers znalazłszy sympaty panny B. stanął z nią na ślubnym kobiercu. Pierwsze chwile pojęcia małżeńskiego nie pozostawiały nic do życzenia; po paru jednak miesiącach, gdy młody małżonek zażądał pieniędzy, a następnie podpisu żony na zobowiązania na sumę 30.000 rubli i gdy żona odmówiła — pasmo małżeńskie stopniowo już rwało się na strzępy. Nie dość tego; Jaspers zaczął z żoną postępować tak brutalnie, że dalsze pożyście stało się niemożliwym. Jaspers ponawiał swe rozkazy co do podpisania zobowiązania, a za każdą odmową bił, katował i rwał włosy żony. Ostatecznie zępcanie się przebrało miarę i żona skorzystała z chwili swobodnej, uciekła z domu tyra. Wtedy dopiero rodzice, którzy z takim pośpiechem wydali córkę za mąż, poczęli się wywiadywać o przeszłość Jaspersa i dowiedzieli się, że był on już kilkakrotnie karany za oszustwo i że jest ściągany listami gończymi. Oddano więc sprawę sądowni, który na-

tychmiast kazał aresztować Jaspersa. Nigdy nie można być dość ostrożnym przed zawłokami niemieckimi.

Telegramy i telefonematy.

Sprawy austriackie.

Wiedeń 25 czerwca. „Wiener Zeitung” ogłasza sankcjonowaną ustawę o należnościach od przeniesienia majątku wraz z rozporządzeniem ministerstwa skarbu o wykonaniu tej ustawy.

Kraków 25 czerwca. Poseł Ignacy Daszyński złożył wczoraj wieczorem przed wyborcami w ujęz żalni pod Kapucynami sprawozdanie z czynności poselskich. Na wstępie zazaczył, że obstrukcja zużyła gabinety Badeniego, Gautscha, Thuna, Clarego, Witteka i częściowo Koerbera; zdawało się, iż obstrukcja stanie się fundamentem polityki każdej po kolei narodowości. Dopiero od 18 kwiet. zaczyna się widokowo parlamentarne, którego najbystrzejsi politycy nie mogli przewidzieć: parlament zabrał się do pracy i w przeciągu 7 tygodni uchwalił około 20 projektów ustaw. P. Daszyński daleki jest od przypisywania prezydentowi ministrów dr. Koerberowi jakichś nadzwyczajnych zdolności polityka, nie może jednak zaprzeczyć, że dokonał on pod swoją firmą głębszych zmian niż Waldeck Rousseau we Francji lub Bülow w walce z agraryzmem o kanały „Leidenschaftslose Beharrlichkeit” p. Koerbera odpowiadała rzeczywistości w połączeniu z uwzględnieniem potrzeb ekonomicznych ludności, z hojnym deszczem milionów na inwestycje, koleje lokalne, drogi wodne i regulację rzek i przyczyniła do opamiętania nawet najzacieklejszych jak szaratorowców, nadwodów czeskich, pracującego za kulisami ks. Schwarzenberga i rozdrażnionych kłęką wyborczą klerykałów, chwytających się tak wysokiej protekcji, jak arcyksiężę następca tronu.

P. Koerber unikał „polityki” jak ognia, czując, że nie nadeszła jeszcze na to pora. Natomiast rzucił się skwapliwie na szereg częściowych reform ekonomicznych, z których każda tak była obliczona, że schlebiała poszczególnym grupom polityków parlamentarnych. Polityka ta, prostą na pozór, niekoniecznie była sumienną i przypomina słynne wyrażenie hr. Taaffe’go: „Luogo di traffico”. Wytworzyła ona sławne austriackie prowizorium wobec nierozwiązanej ciałe kwestyi narodowościowej i wobec pytań, które od czasu ery konstytucyjnej ustawicznie stoi na porządku dziennym, a dotyczą modernizacji całego szeregu ustaw politycznych, jak reforma wyborcza, reforma ustaw o zgromadzeniach, staryszczyń, prasie i koalicji, oraz rozwiniecie ustaw o obrotach robotniczej.

Centralny parlament stoi jeszcze ciągle na niezirowej podstawie, a zniszczenie go i doprowadzenie do absurdu może być jeszcze ciałe najpopularniejszą czynnością „narodowych” stronnictw. Domaganie się zatem śmiałego i męskiego postanowienia rządu w sprawie powszechnego głosowania i wprowadzenia w życie faktycznego równouprawnienia narodowościowego, jest koniecznością, uznawaną przez każdego racjonalnego polityka w Austrii. Takie też przewodnie idee kierowały klubem, do którego mowca należał.

Klub ten nie holdował obstrukcji od czasu „sławnego” ataku na trybunę prezydenta Abrahamowicza; mowca przypomina stanowisko klubu we Wiedniu 1896 roku, dalej za czasów Clarego i przez cały czas rządów Koerbera, nazywano za to członków klubu: „ek. socjalnymi demokratami”, a mowcy podpisano specjalne sympaty dla pp. Koerbera i Speens-Bodena; nad temi insynuacjami przechodził z pewnym „smutkiem” do porządku dziennego — ze smutkiem dlatego, albowiem sympaty te zaczęły dla niego 1 miesiąc ścisłego aresztu przed samym parlamentem i 3 tygodnie takiego samego aresztu, których jeszcze nie odsiedział.

Wymieniwszy swe prace w parlamencie, mowca dotkał wstąpienia do koła polskiego 4 postów ze stronnictwa chrześcijańsko-ludowego i jako przeciwnik polityczny koła, odczuwa „żywe zadolenie” z ambarasu, jaki sobie koło polskie wyrządziło. Mowca przepowiada, że ludzie, których cała historia polityczna streszcza się w zdradzeniu wszystkich swoich dotychczasowych sprzymierzeńców, nie cofną się zapewne przed zdradą koła polskiego.

Po dyskusji, zebranie uchwaliło postwoi wotum zaufania.

Praga 25 czerwca. Komitet wyborczy wienkonstytucyjnych wielkich właścicieli Czech wydał jednogłośnie uchwalone oświadczenie, w którym wskazuje na konferencję ugodową z roku 1900 i na dokonaną wówczas umowę, mocą której między kwestyją reformy wyborczej i innymi punktami z punktem sprzecywanymi narodowo politycznymi sprawami Czech zajęto zdecydowane stanowisko przeciwko niedawno przedłożonej sejmowi przez konserwatywną wielką własność reformie wyborczej dla czeskich wielkich właścicieli. W oświadczeniu tym położony jest nacisk na to, że wierno konstytucyjni wielcy właściciele, którzy nie tylko radośnie witają zwrot w stosunkach wewnętrznych lecz także uznać umieją metodę polityczną, której należy zawdzięczać te sukcesy, chociaż życzą sobie wszechstronnie słusznego rozwiązania całej kwestyi, uważają jednak, że kwestya reformy wyborczej rozwiązaną jest tylko na gruncie poprzednich rokowań i umowy nietylko między dwoma grupami wielkiej własności, lecz i wszystkimi tymi czynnikami, które mają w sejmie prawo decydowania.

Sejmy.

Insbruk 25 czerwca. Na wczorajszym posiedzeniu sejm obradowano nad wnioskiem p. Grabmayera, który żądał wyboru komisji rolniczej mającej przedłożyć sejmowi wnioski w przedmiocie określenia granicy obłudzenia posiadłości włościańskich. Po dłuższej dyskusji wybrano w tym celu komisję z 12 członków.

Anglia i Transvaal.

Craddock 25 czerwca. O polityce koło Waterloof donoszą jeszcze że Krutzinger napadł na obóz oddziału M. dand-Montedrifles, pełniącego służbę rekonesansową we czwartek rano, właśnie gdy oddział miał wyruszać. Boerzy zarzucili cały obóz pociskami a polityczka trwała 2 i pół godziny. Anglii mieli 10 zabitych i 11 rannych.

London 25 czerwca. Kitchener telegrafuje z Pretoryi: Od wysłania mego ostatniego sprawozdania poiego 41 Boerów, 27 otrzymało rany, a 160 zabraliśmy do niewoli. 70 Boerów poddało się. Nadto zdobyliśmy wielką ilość amunicyi, wozów, koni i zapasów żywności.

Capetown 25 czerwca. Pułkownik Pilcher operuje obecnie z powodzeniem na zachodzie stanu Orange. Jedna kolonna angielska obsadziła bez oporu Bulfontein. Podczas operacyi tych 8 Boerów zginęło. Nadto zabrali Anglii 500 koni.

W Chinach.

Wiedeń 25 czerwca. Podobnie jak inne wielkie mocarstwa, zarządził rząd austro-węgierski redukcję sił wojennych w Azji wschodniej. Okręty „Cesarzowa Elżbieta” i „Zenta” wyjadą wkrótce z portem do Europy. Oddział austro-węgierski w Pekinie zostanie zredukowany do 100 ludzi, natomiast okręty „Maryja Teresa” i „Aspern” zostaną jeszcze dalej w Chinach.

London 25 czerwca. „Times” donosi z Pekinu: Poseł rosyjski zawiadomił chińskich pełnomocników, że po podpisaniu umowy, dotyczącej odszkodowania wojennego Chin, Rosya zażąda rozpoczęcia na nowo rokowań w sprawie Mandżuryi. Rosya odstąpiła bowiem chwilowo tylko od tych rokowań, ponieważ ze strony innych mocarstw podniesiono zarzut, że rządy rosyjski nie może odrębnie z Chinami zawierać umowy, gdy wszystkie mocarstwa wspólnie z nimi zawarły mają umowę. Obecnie, gdy ta wspólna umowa zostanie zawarta, Rosya wystąpi ze specjalnymi wobec Chin żądaniem.

Berlin 25 czerwca. Parowiec „Geza” z hr. Waldersse i innymi członkami naczelnej komendy odplynął z Nangasaki do Aden.

Różne.

Madryt 25 czerwca. W miejscowości Alco’id przyszło podczas procesyi jubileuszowej do zaburzeń. Liczne grupy demoastrowały, przeciwko procesyi. Jednemu z księży wyrwano z rąk krucyfiks i potańoma. Powstała następnie bójka, przy której kilka osób zraniono. Żandarmerya wkroczyła i dokonała kilku aresztowań.

Konstantynopol 25 czerwca. Ambasador rosyjski Sinowiew zawiadomił Portę, że eskadra rosyjska, która w połowie lipca przybędzie do portów bułgarskich, odwiedzi także porty tureckie na Czarnem morzu.

Paryż 25 czerwca. Przed trybunałem stanu rozpoczęła się wczoraj rozprawa przeciw hr. Lur Sulices. obrońca Boyer na wstępie zaraz wniósł, aby wszyscy senatorzy byli członkami trybunału, do wódcą, że proces obecny jest zupełnie nowy i nie stoi w żadnym związku z dawniejszymi procesami.

Oskarżony oświadczył, że żałuje, iż nie udało mu się dotychczas obalić republiki i że miał prawo uczynić to, co uczynił. Szereg przedłożonych mu pytań pozostał Lussalucc bez odpowiedzi.

Rozprawę odroczone. Porządek nie był zakłócony.

Sofia 25 czerwca. Przeciw sześciu aresztowanym w sprawie komitetu macedońskiego śledztwo zastanowiono, a uwięzionych wypuszczone na wolność. W areszcie pozostaje obecnie jeszcze tylko 4 członków komitetu macedońskiego, między nimi Sarafow.

Manila 25 czerwca. Dowódca powstańców filipińskich Balles poddał się wraz ze swoim sztabem i 650 ludźmi.

Wiedeń 25 czerwca. Cesarz udał się dziś rano ze swiatą, w której znajdowali się attaches wojskowi obcych mocarstw, na przegląd wojska do Bruck.

Paryż 25 czerwca. Pewien deputowany francuski stara się o rękę ekskrólowej Madagaskaru. Cranavallo, przebywającej obecnie w Paryżu. Sprawą tą żywo interesują się ministrowie, bo na wypadek wyjścia za mąż za owego deputowanego otrzymałaby ekskrólowa zupełne obywatelstwo francuskie.

Berlin 25 czerwca. W sferach dobrze poinformowanych utrzymują, że książę Herbert Bismark dąży stale do wysadzenia z siódła kanclerza Buelowa; książę pragnąłby po zajęciu tego stanowiska prowadzić dalej politykę żelaznego kanclerza.

Krążą też pogłoski, że nie wykluczoną jest bliska zmiana ministerstwa. Minister sprawiedliwości jako zdeklarowany antysemita nie ma w pewnych wpływowych kołach sympaty.

Dział ekonomiczny.

Kolej Nowy Sącz-Krośnice. Właściciel dóbr i prezes rady powiat. w Now. Sączu p. Wład. Głębocki, właściciel dóbr p. Lipiński z Sanki i adwokat Ader z Krakowa otrzymali pozwolenie na przeciąg 6 miesięcy na podjęcie przedwstępnych robót technicznych dla wąskotorowej kolei lokalnej od Nowego Sącza do Krośnic.

Kolej Żuczka-Okno. Gal.-bukowiński Tow. dla przemysłu cukrowego w Przeworsku otrzymało pozwolenie na podjęcie robót przedwstępnych dla kolei lokalnej ze stacyi Żuczka (kolei państw.) do Okna, na przeciąg 1 roku.

Kolej Złoczów-Sasow. Właściciel dóbr poseł Henryk Weiser otrzymał koncesję na 1 rok na podjęcie robót przedwstępnych dla kolei lokalnej z Złoczowa do Sasowa.

Stan zasławów na Węgrzech. Z Budapesztu telegrafują: Pogoda w drugiej trzeciej czerwca w większej części kraju była korzystna. Ilościowo spodziewać się należy tylko rezultatów średnich, jakościowo zaś stan zasławów dzięki opadom się poprawił. Przybliżone oszacowanie pszenicy wynosi 36 i pół miliona cetn. metr. w stosunku do 38 i pół roku poprzedniego, żyto 12 milionów w stosunku do takiego samego roku poprzedniego, jęczmień 10 i pół miliona w stosunku do 11 i pół czwartego roku poprzedniego, owies 9 i pół miliona w stosunku do 10 i jedna czwarta roku poprzedniego. Jakość rzepaku dosyć dobra a stan buraków pastewnych nierównomierny. W wielu częściach kraju z powodu wywołanej skwarą przedwczesnej dojrzalsi żniwa się rozpoczęły.

Likwidacya domu Rothszldów w Frankfurtu. Wiedeń. Rodzina Rothszldów postanowiła ostatecznie zlikwidować dom frankfurcki — Tow. „Disconto Commandit” zostało o tem oficjalnie zawiadomione i obejmuje likwidacya frankfurckiego domu Rothszldów.

Lepziger Bank zawiesił wypłaty.

Wiadomości giełdowe.

Wiedeń 25 czerwca. (Telegram Ginsty Narodowej). Zamknięcie giełdy o godz. 2 minuty 30 po południu. Akcje austr. zakł. kredyt. 645.—, wykł. zakł. kredyt. 654.—, Anglobanku 277.—, Unionbanku 568/50, Banku dla krajów koronnych 405.—, Bankverein 489.—, Bodocredita 820.—, Gal. Banku hipot. —, kolei państw. 644.—, kolei południowej 100/50, tramwaju A. 236.—, B. 234.—, kolei Elbethal 433.—, kolei północnej —, kolei czerniowieckiej —, alpeiny 440/50, Rima Muranya 470.—, praskiego towars. tel. 1755, fabryki broni 286.—, tureckie tytoniowe 286.—, oblig. weg. indemniz. 92/20, renta majowa 88/35, austr. renta koronowa 95/75, weg. renta koronowa 92/95, 56 let. listy tow. kredyt. ziemsk. 91/35, 4-procent. listy banku krajow. 92.—, 4 1/2-procent. listy banku krajow. 99/50, 4-procent. listy banku hipotecznego 90.—, 4 1/2-procent. listy banku hipotecznego 98.—, 5-procent. listy banku hipot. 109/75, 4-procent. galic. obligac. propinac. 96/50, 4-procent. galic. pożyczka kraj. z 1893 r. 92.—, 4-procent. pożyczka m. Lwowa 87/50, losy tureckie 104/50, marki 117/35, ruble 252.—

Berlin d. 25 czerwca. Zamknięcie giełdy. Banknoty austriackie 85/25, (podług obliczenia procentowego), Strytas —, Austriackie kredyty —, Disc. Commandit —.

Paryż 25 czerwca. Giełda wieczorna. Trzy procentowa renta 100/27. Mąka 25/65.

Z rynków towarowych.

Lwów dnia 25 czerwca. (Przedruk z urzędowej Gazy Lwowskiej); Pszenica gotowa 7/70 do 7/80, pszenica gotowa nowa 7/60 do 7/60, żyto gotowe 6/50 do 6/70, żyto gotowe na termin 6/45 do 6/50, owies obrotowy gotowy 6/50 do 6/80, owies na termin 6/30 do 6/40, jęczmień pastewny 5/40 do 5/50, jęczmień brow. 6.— do 6/20, groch do gotowania 7/75 do 12.—, wyka 7/50 do 8.—, nasienie linsne — do —, nasienie konopne —, bob — do —, bobik 6.— do 6/25, hreczka — do —, konieczyna czerwona galicyjska — do —, biała — do —, tymotka — do —, szwedzka — do —, kukurudza stara 6/10 do 6/30, nowa — do —, chmiel stary — do —, nowy za 65 kilo — do —, rzepak 11/60 do 11/75, groch pastewny — do —, linianka — do —.

Spirytus loco za 50 litr. gotowy 17.— do 17/25, na termin 16.— do 16/25, warranty — do —.

Wiedeń d. 25 czerwca. Cukier (spokojaie) 23/70 do —, Nafta galicyjska 84/35 do —, Spirytus (slabiej) — do —.

Wiedeń dnia 25 czerwca. Kurs w koronach i po 50 kłgr. Notowano pszenicę na wiosnę 0.— do 0.—, na maj-czerwiec 8/05 do 8/10, na jesień 8/32 do 8/33, żyto na wiosnę 0.— do 0.—, na maj-czerwiec 7/88 do 7/90, na jesień 7/15 do 7/16, kukurudza na maj-czerwiec 5/59 do 5/62, na czerwiec-lipiec — do —, na lipiec-sierpie

